

ta (30.4. 757 \$, 15.5. 821 \$, 4.6. 1000 \$, 18.6. 1095 \$, 22.10. 1746 \$), Kaupungintalon ja rahatoimiston markiisirautojen myyntiä (15.5. 823 \$), äitiys- ja lastenneuvolan perustamista Pukinmäelle (21.5. 881 \$), erään kiinteistölahjoituksen vastaanottamista (18.6. 1094 \$), alueiden luovuttamista Vartiokylästä Helsingin Puhelinyhdistykselle (25.6. 1154 \$), Hakaniemenhallin myymälöiden irtisanomisen vuoksi tehtyä valitusta (13.8. 1311 \$), makkaramyyn- tipaikkajen vuokran alentamista (3.9. 1423 \$), Vattuniemen laiturin korjaa- mista (24.9. 1551 \$), kalliosuojien majoitusvahvuuden määräämistä (8.10. 1649 \$), häädettyjen ja tilapäismajoituksessa olevien perheiden asuntokysy- myksiä (8.10. 1650-1652 \$, 15.10. 1709 \$, 10.12. 2108 \$), Kivelän sairaalan johtajan autotallin vuokraa (29.10. 1786 \$), korttelin n:o 30 sisäosien rakennustöiden yleissuunnitelmaa (29.10. 1791 \$; taloj. 25.10. 19 \$), Sedmigradskys småbarnsskola och Marias Asyl -nimisen sätitiön kiinteistöjen tulojen ja menojen arviointia (12.11. 1914 \$), korottoman lainan myöntämistä Asunto oy. Sammatille (12.11. 1917 \$), Kangasalan tie 11:ssä olevan kerhohuoneiston käyttöä (19.11. 1952 \$), tilapäismajoitukseen tarkoitettua parakin sijoitta- mista Käpylässä (3.12. 2052 \$), Helsingin Huonekalukauppiain Yhdistyksen tulenarkojen aineiden varaston sijoittamista (10.12. 2118 \$) sekä Sirpale- saaren siirtämistä satamalautakunnan hallintaan (17.12. 2193 \$).

Palkkalautakunnalle annettiin lisäksi lausuntoja palkkausasioista, maist- raatille maanalaisten bensiinisäiliöiden sijoittamisesta sekä huoltovirastol- le lukuisia arviolausuntoja osakehuoneistojen arvosta.

Erinäisten kiinteistölautakunnan alaisten viranhalti- tjän toimintakertomukset

Kaupunginagronomin kertomus kiinteistötoimiston maatalousosaston toimin- nasta oli seuraavan sisältöinen:

Osaston hallinnassa oli maa-alueita kaikkiaan 1 787 ha, mistä omassa vil- jelyksessä oli 1 129 ha vuokralle annettuna 658 ha. Osaston hoitoon siirtyi huhtikuun 1 p:nä Mäntsälässä sijaitseva Hirvihaaran kartano. Minkä johdosta peltoala suureni n. 93 ha ja itse viljeltävien tilojen lukumäärä nousi seit- semään. Huomattavampia maa-alueiden vähennyksiä ei tapahtunut. Katu-, tie- ja viemäritöitä varten luovutettiin maata yhteensä n. 2 ha. Peltoalan käyttö oli seuraava: kesantona 54 ha, rukiilla 45 ha, syysvehnällä 58 ha, keväveh- nällä 193 ha, ohralla 82 ha, kauralla 249 ha, heinällä 315 ha, perunalla 44 ha ja muilla viljelyskasveilla sekä laitumena 89 ha.

Lannoitukseen käytettiin karjanlannan sekä puhtaanapito-osaston ajaman ns. kaupunkilannan lisäksi väkilannoitteita: salpietaria 30 tn, Y-lannosta 50 tn, fosfaatteja 145 tn ja kalisuolaa 43 tn. Kokonaissatona saatiin ruista 105.6 tn, syysvehnää 138.4 tn, kevävehnää 347.1 tn, ohraa 227.9 tn, kauraa 493.9 tn, perunoita 783.9 tn sekä heinää 1 235.4 tn.

Karja on Ay-rotua. Eläinluku vuoden lopussa oli: 3 sonnia, 106 lehmää ja 52 nuorta eläintä. Maitoa tuotettiin yhteensä 339 338 kg. - Sikamäärä vuoden lopussa oli: 1 karju, 18 emakkoa, 29 nuorta sikaa ja 59 porsasta. - Hevosia oli vuoden lopussa 66 täysikasvuista ja 4 nuorta eläintä.

Vakinaisia työntekijöitä oli 98 ja vuoden aikana suoritettujen työpäivien luku 34 340.

Uudisrakennuksista mainittakoon seuraavat: Pukinmäessä maatalousosaston toimistorakennuksen tontilla sijaitseva rakennus, joka käsittää huoneen ja keittiön asunnon, saunan, pesutuvan, autovajan ja puuvajan, Tuomarinkylässä navetan lisärakennus sekä Haltialassa saunarakennus. Rakennustoimisto suoriti kaupunginagronomin asuinrakennuksen kunnostamistyöt. Rakennusten vuosikor- jauksista mainittakoon Pukinmäen tilan kuivurirakennuksen uusimistyöt sekä Talin sikalan sisustuksen osittainen uusiminen.

Talousarvio sekä todelliset menot ja tulot olivat seuraavat:

	M e n o t	Määräraha ylitysoi- keuksineen, mk	Todelliset menot, mk
Maatalousosasto			
<i>Hallinto</i>			
1. Palkat		1 805 410	1 697 785
2. Huoneistomenot		76 000	76 000
3. Muut kustannukset		275 000	275 000

Maatilat

4. Palkat 35 506 391 35 506 391

Oma maatalous

5. Peltoviljelys 16 500 000 16 397 148
 6. Puutarhaviljelys 545 000 342 867
 7. Navetat 5 510 000 5 085 753
 8. Sikala 890 794 890 794
 9. Tallit 3 167 500 2 918 618
 10. Autot ja traktorit 2 433 846 2 433 846
 11. Tuotteiden myyntikustannukset 2 075 000 1 380 028
 12. Sivutoimintojen kustannukset 187 500 185 676
 13. Kaluston kunnossapito 1 218 087 1 218 087
 14. Rakennusten kunnossapito 2 294 443 2 294 443
 15. Tapaturmavakuutusmaksut ja poistot ... 176 930 176 930
 16. Kaluston hankinta 4 275 000 4 271 098
 17. Uudisrakennukset 5 194 954 5 194 954

Vuokratalous

18. Maiden vuokraus 415 000 364 165
 19. Vuokralle annettujen rakennusten kor-
 jaukset 3 580 035 3 580 035
 20. Hirvihaaran hoito 5 059 217 5 059 217

Yhteensä 91 186 107 89 348 835

T u l o t

	Talousarvion mukaan, mk	Todelliset tulot, mk
1. Peltoviljelys	35 000 000	36 791 274
2. Puutarhat	2 000 000	3 742 451
3. Navetat	6 000 000	7 204 433
4. Sikala	1 000 000	1 681 224
5. Tallit	5 700 000	4 206 165
6. Auto- ja traktorityö omaan talouteen..	6 500 000	4 000 000
7. Tuotteiden myynti	17 500 000	25 396 185
8. Sivutoimintojen tulot	500 000	856 290
9. Maiden ja viljelmien vuokraus	3 300 000	3 056 954
10. Rakennusten vuokraus	1 300 000	1 852 631
11. Vakuutuskorvaukset	75 000	117 220
12. Sekalaiset tulot	1 000 000	890 218
13. Hirvihaaran tulot	2 970 000	3 017 229

Yhteensä 82 845 000 92 812 274

Kameraalisen kirjanpidon ylijäämä oli 3 463 439 mk eli suunnilleen sama kuin edellisenäkin vuonna.

Puhdas tuotto muodostui seuraavaksi:

	Mk
Maataloudesta	15 775 837
Maanvuokrauksesta	2 304 530
Rakennusten vuokrauksesta	2 360 501

Yhteensä 15 719 866

Omassa viljelyksessä olleiden tilojen keskimääräinen puhdas tuotto hehtaaria kohden oli 13 973 mk ja vuokralle annettujen viljelysmaiden 3 502 mk.

Kaupungingeodeetin toimintakertomus oli seuraavan sisältöinen:

Kiinteistötoimiston kaupunkimittausosaston henkilökunnan muodostivat kaupungingeodeetti, apulaiskaupungingeodeetti, 5 insinööriä, 7 vakinaista mitausteknikkoa, 1 ylimääräinen mitausteknikko, 2 laskijaa, 1 kiinteistöluettelinhoitaja, 5 vakinaista kartoittajaa, 1 toimistonhoitaja, 9 vakinaista piirtäjää, 1 tilapäinen piirtäjä, 1 ylimääräinen piirtäjäharjoittelija, 1 toimistoapulainen ja 1 vahtimestari.

Kaupungingeodeetille kuuluvista tontinmittaajan ja tonttikirjanpitäjän tehtävistä mainittakoon seuraavat työt ja toimitukset: tontinmittauksia suoritettiin 127, kivijalan tarkastuksia 339, rakennusalan paalutuksia ym. toimituksia 552, tontin rajan määrittämiä 38; asemakaavan tai rakennussuunnitelman mukaisia tontteja paalutettiin 46, tonttijaon mukaisia tontteja paalutettiin 149; maanmittaustoimituksia suoritettiin 16, näissä erotettiin palstoja 99, joiden yhteinen pinta-ala oli 45.4 ha, rajoja käytiin 4.6 km ja pyykkejä rakennettiin 87. Muita varten paalutettiin palstoja 17; katuja, sähkölinjojen suuntia ym. paalutettiin 38.4 km. Tonttikartan jäljennöksiä laadittiin 125, joista 3 kaupungille, mittakirjan jäljennöksiä otettiin 77, joista 17 kaupungille, piirroksia laadittiin 944, joista kaupungille 149, todistuksia ja otteita annettiin 534, joista kaupungille 21, maistraatille lähetettiin 34 kirjelmää ja tonttijakokarttoja tehtiin 65.

Kolmiomittauksen yhteydessä suoritettiin kulmahavaintoja 9 pisteellä, koordinaatit laskettiin 28 pisteelle ja korkeus 17 pisteelle; 5 uutta pistettä rakennettiin. Tarkkavaakitusverkkoa lisättiin rakentaen 18 uutta pistettä.

Monikulmiomittaus-, kartoitus- ja pintavaakitus-työt selviävät alla olevasta taulukosta:

Mittausalue	Raken- nettu monik. pist., kpl	Kulma hav. pist.	Mitattu sivuja, ka	Kartoi- tettu, ha	Pinta- vaa- kittu, ha	Täyd. mitattu, ha	Kairaus pist., kpl
Kanta-Helsinki	16	37	26.3	-	-	30	10
Herttoniemen piiri	47	87	3.8	140	118	51	-
Haagan piiri	59	53	4.0	-	-	31	227
Malmin piiri	24	78	6.2	152	-	25	-
Pakilan piiri	24	16	1.6	-	8	60	290
Yhteensä	170	271	43.9	292	126	197	527

Sisätöissä laskettiin koordinaatit 562 monikulmiopisteelle. Mittausten perusteella piirrettiin karttoja 1:500 mittakaavaa käyttäen 394 ha:n alueesta sekä mittakaavaa 1:2000 käyttäen 35 ha:n suuruisesta alueesta, ja monikulmiojonokarttoja 18 kpl käyttäen mittakaavaa 1:2000. Vanhoja karttoja täydennettiin mittausten perusteella.

Kiinteistöluettelon karttalehtiä ja liitteitä täydennettiin sekä tehtiin kartoille ja liitteisiin 263:n diariin merkityn kirjelmän aiheuttamat muutokset. Lisäksi huolehdittiin kiinteistötoimiston tontti- ja maatalousosastojen hallussa olevien kiinteistöluettelon karttalehtien jäljennösten ajan tasalla pitämisestä.

Painetuista kartoista on alkuperäislehtiä korjattu ajanmukaisiksi ja viidestä 1:4000 mittakaavaisesta karttalehdestä otettu uusi, korjattu painos. Helsingin matkailijakartan alkuperäiskappaleeseen tehtiin ne korjaukset ja täydennykset, jotka kadun nimistön muutokset ja rakennustoiminta aiheuttivat.

Uudenmaan läänin maanmittauskonttorissa suoritettiin jakokarttoihin ja asiakirjoihin kohdistuvia tutkimuksia, jotka koskivat mm. tiealueitten omistussuhteita ja epäselviä tilanrajoja. Myös maastossa suoritettiin näitä koskevia mittauksia. Katurakennustöitä varten selvitettiin teiden levityksiin tarvittavia alueita ja hankittiin työlupia ko. töiden suorittamiseen. Samoin selvitettiin palokaivoja varten tarvittavat alueet, niiden omistusoikeudet ja tehtiin alustavat sopimukset kauppaja varten.

Kaupungin alueella suoritettuja maanjakotoimituksia, joissa kaupunkimittausosastolta oli edustaja saapuvilla, oli yhteensä 45.

Kunnallisten työväenasuntojen isännöitsijän antama kertomus oli seuraavan sisältöinen:

Kertomusvuoden aikana suoritettiin runsaasti rakennusten sisä- ja ulkokorjauksia. Täydellinen sisäkorjaus suoritettiin 167 asunnossa. Kahdeksan rakennuksen ulkomaalaus toimitettiin. Edellisinä vuosina alullepantua Vallilassa sijaitsevien taloryhmien sähköjohtojen ja -laitteiden uusimistyötä jatkettiin, mutta työn loppuunsaattaminen siirtyi vielä seuraavaan vuoteen. Korttelissa n:o 585 olevan rikkoon tunteen tukimuurin uusimistyötä niinkään jatkettiin, mutta senkin valmistuminen siirtyi seuraavaan vuoteen.

Asuinhuoneistojen ja huoneiden lukumäärä pysyi samana kuin edellisessä vuotena. Asuntojen, huoneiden ja niissä asuneiden henkilöiden lukumäärä v:n 1951 päättyessä oli seuraava:

Asuntoryhmä	Asuntoja	Huoneita	Asukkaita	
			yhteensä	huonetta kohti
Hietaniemenkatu 5-13	68	80	214	2.7
Kirstinkatu 16	40	44	130	2.9
Somerontie 4-12	124	130	393	3.0
Kangasalan tie 13-19	239	240	838	3.5
Karstulantie I-XXI	333	500	1 259	2.5
Mäkelänkatu 37-43	87	175	362	2.1
Sammattintie 9-11	48	72	180	2.5
Yhteensä	939	1 241	3 376	2.7

Vastaava asukasluku v:n 1950 päättyessä oli 3 423 ja asukkaita huonetta kohti 2.8.

Asuinhuoneistojen lisäksi on 4 myymälähuoneistoa ja 1 toimistohuoneisto, jossa kunnallisten työväenasuntojen konttori sijaitsee.

Huhtikuun 2 p:nä annetun huoneenvuokralain nojalla asuntojen vuokrat korotettiin kesäkuun 1 p:stä 200 % 1.6.1939 voimassaolleisiin tai myöhemmin vahvistettuihin perusvuokriin verrattuna sekä syyskuun 1 p:stä 250 % edellä mainittuihin perusvuokriin verrattuna.

Kertomusvuoden menoarvioon merkityt määrärahat ja niiden käyttö ilmenevät seuraavasta:

	Talousarvion mukaan, mk	Tilinpäätöksen mukaan, mk
Sääntöpalkkaiset virat ...	2 149 560	2 597 940
Tilapäistä työvoimaa	661 500	802 915
Vuosilomasijaiset	192 600	232 540
Vuokrat	269 000	256 600
Lämpö	147 500	285 066
Valaistus	147 000	278 200
Siivoaminen	30 000	48 467
Vedenkulutus	1 000 000	894 749
Puhtaanapito	1 300 000	1 958 541
Kaluston hankinta	85 000	61 514
Kaluston kunnossapito	31 000	11 291
Kasvatustoiminta	60 000	56 889
Korjaukset	10 000 000 1)	9 487 895
Yhteensä	16 073 160 2)	16 972 607 2)

1) V:n 1951 lisämenoarviossa myönnetty työpalkkojen ja tarvikkeiden hintojen kohoamisen johdosta lisäksi 3 000 000 mk.

2) Määrät osoittavat vuosikuluja ilman rakennusten ulkokorjauksista johtuneita menoja, 14 999 978 mk, jotka esiintyvät rakennustoimiston talorakennusosaston tileissä. Määriin ei myöskään sisälly rakennuksiin kiinnitetyn pääoman korkoa ja kuoletusta.

Eri asuntoryhmien kesken kustannukset jakaantuvat seuraavasti:

	mk	
Hietaniemenkatu 5-13...	1 627	812
Kirstinkatu 16	670	367
Somerontie 4-12	1 343	052
Kangasalantie 13-19....	3 070	532
Karstulantie I-XXI	5 531	047
Mäkelänkatu 37-43	2 851	139
Sammatintie 9-11	708	256
Kangasalantie 11, isännöitsijän asunto..	247 512	16 049 717
Kangasalantie 11, kerhohuoneisto		922 890
	<hr/>	
	Yhteensä	16 972 607 mk

Vuokrasaatavia oli edelliseltä vuodelta siirtynyt jääminä 20 175 mk, josta poistettiin 930 mk. Etukäteen oli edellisenä vuonna maksettu kertomusvuoden vuokria 27 347 mk. Kertomusvuoden aikana saatiin v:n 1952 vuokria etukäteen 62 208 mk. Vuokrasaatavia siirtyi jääminä seuraavalle vuodelle 5 890 mk. Kertomusvuoden nettovuokratulot olivat yhteensä 10 359 945 mk.

Asuntotuotantokomitea

Komiteaan kuuluivat ent. kiinteistöjohtaja V.v. Salovaara puheenjohtajana ja arkkitehti P. Hanste varapuheenjohtajana sekä jäseninä kiinteistöjohtaja J.A. Kivistö lokakuun 11 p:stä alkaen, arkkitehti V. Tuukkanen, osastopäällikkö K. Pettinen, osastopäällikkö U. Kallio ja professori H. Ekelund. Edelleen kutsui komitea asiantuntijajäseneksi osastosihteeri O. Christiansenin. Komitean toimisto sijaitsi Katariinankadun 3:ssa. Toimistopäällikkönä oli varatuomari H. Sahrakorpi sekä työpäällikkönä rakennusmestari M. Lindbäck. Komitea piti v:n 1951 aikana 99 kokousta, minkä lisäksi oli 3 työvaliokunnan kokousta. Edelleen oli jokaisella rakennustyömaalla työmaatoimikunta, joka kokoontui 2-4 kertaa kuukaudessa työmaalla.

Kertomusvuonna jatkettiin aikaisempien rakennusohjelmien saattamista loppuun, minkä lisäksi uusia rakennusohjelmia pantiin alulle 71 950 m³. Näistä oli Maunulan Kansanasunnot oy:n v:n 1951 rakennusohjelma tilavuudeltaan 23 850 m³ käsittäen 66 huoneistoa ja 192 huonetta sekä Asunto-Oy. Oulunkylän rivitalojen rakennusohjelma tilavuudeltaan 48 100 m³ käsittäen 110 huoneistoa ja 500 huonetta.

Edellisen rakennustyön sai urakkatarjousten perusteella Rakennusliike Vi-lamo oy. sekä jälkimmäisen Rakennusliike Oy. Puomi ab. Saniteettitekniilliset työt sai hoitaakseen edellisessä ohjelmassa Oy. Putkisto ab. ja jälkimmäisessä Suomen Hissi ja Lämpöjohto oy. sekä sähkötekniilliset työt edellisessä Elektro-Sähkö oy. ja jälkimmäisessä Keskusosuusliike Hankkija. Maalaustyöt edellisessä ohjelmassa sai niinkään urakkatarjousten perusteella Maalausliike Paavo Kaires, jälkimmäisessä maalaustyöt kuuluvat pääurakkaan. Kokonaisrakennuskustannukset näiden rakennusohjelmien osalta arvioitiin edellisessä 285 600 000 mk:ksi ja jälkimmäisessä 421 000 000 mk:ksi. Rahoitus suunniteltiin seuraavaksi:

I. Maunulan Kansanasunnot oy.

Arava-lainaa	mk	128 000 000
Rahalaitosten lainaa	"	78 800 000
Helsingin kaupungin	"	78 800 000
	<hr/>	
	Yhteensä	mk 285 600 000

II. Asunto-oy. Oulunkylän rivitalot

Osakepääoma	mk	80 300 000
Arava-laina 40 %	"	168 400 000
Rahalaitosten lainaa	"	86 150 000
Helsingin kaupunkiin	"	86 150 000

Yhteensä mk 421 000 000

Maunulan kansanasunnot oy:n rakennusohjelman viimeinen rakennus saunapesulalaitos otetaan vastaan lokakuun 10 p:nä 1952 urakoitsijalta ja rivitalojen rakennusohjelma valmistuu v:n 1952 kuluessa.

Aikaisemmista rakennusohjelmista valmistuivat kertomusvuoden aikana seuraavat rakennukset:

Korttelin 888/v:n 1949 rakennusohjelman talot 2 ja 3 käsittäen 65 huoneistoa ja 172 huonetta, yhteensä 14 800 m³, korttelien 236 ja 270/v:n 1949 rakennusohjelman talot 3, 2A ja 2B käsittäen 72 huoneistoa ja 123 huonetta, yhteensä 18 450 m³, korttelin 857/v:n 1949 rakennusohjelman talot 1 ja 3 käsittäen 189 huoneistoa ja 560 huonetta, yhteensä 25 434 m³, korttelin 714/v:n 1949 rakennusohjelma kokonaan, käsittäen 156 huoneistoa ja 426 huonetta, yhteensä 44 500 m³ ja korttelin 715/v:n 1950 rakennusohjelma kokonaan käsittäen 28 huoneistoa ja 113 huonetta, yhteensä 11 160 m³.